

FATBIKE REEKS DODELIJKE ONGEVALLEN OP DE FATBIKE PAST IN TREND

‘We lopen qua wetgeving al jaren achter de feiten aan’

In korte tijd kwamen drie mensen uit deze regio om het leven bij een ongeval waarbij een fatbike betrokken was. Het past in een trend waar onderzoekers en medici zich al langer zorgen over maken.

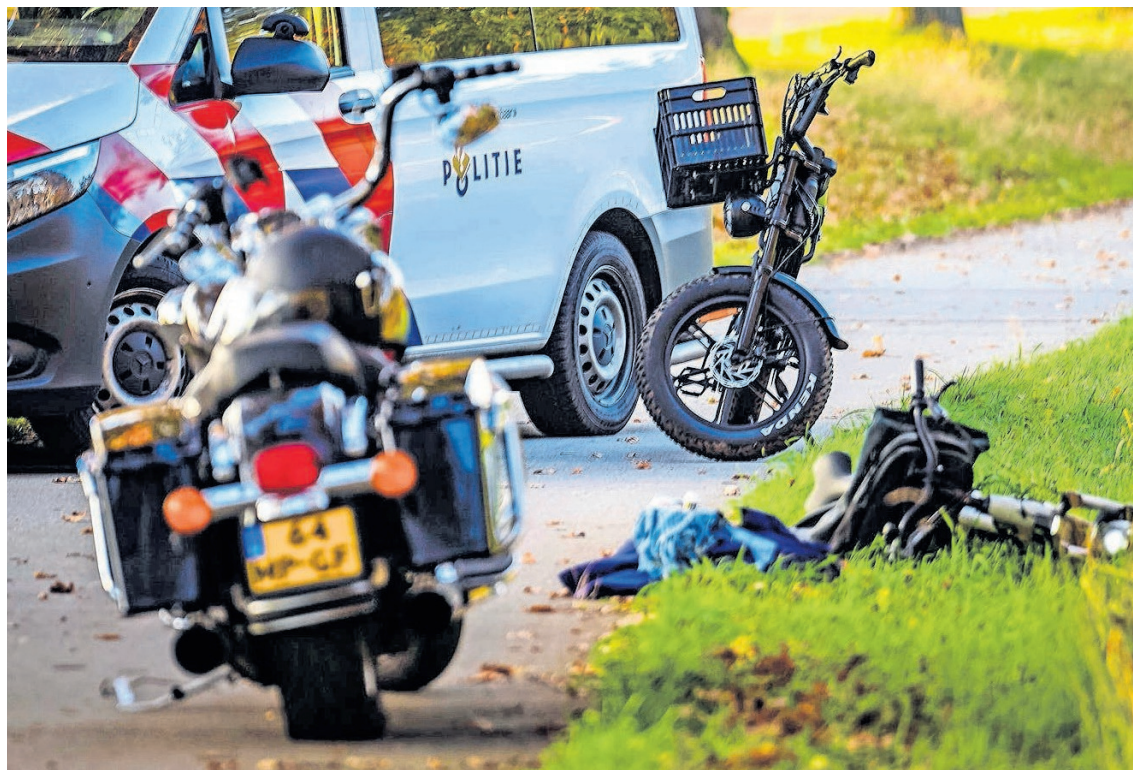
Albert Heller

Nijmegen

Wat er maandag precies gebeurde op de Van Heemstraweg in Ewijk is onbekend. De trieste afloop is wel dat een 25-jarige man uit Nijmegen is overleden. De man reed op een fatbike. Het populaire vervoermiddel is inmiddels veelbesproken. Niet alleen vanwege het gedrag van sommige berijders: ook het aantal ongevallen met de fatbike neemt toe. En dat baart onderzoekers, politici en artsen grote zorgen.

In deze regio waren in korte tijd verschillende dodelijke ongevallen waarbij de slachtoffers op een fatbike zaten of ermee in botsing kwamen. Zo kwam op 23 oktober in Velp een jongen op een fatbike onder een auto. Hij overleed later. Tussen Mill en Beers kwam op 7 november een 57-jarige fietster in botsing met de bestuurder van een fatbike. Ook zij overleed.

Precieze data zijn er niet. De politie registreert bij ongevallen alleen of het slachtoffer op een e-bike of een normale fiets reed, zo laat een woordvoerder weten. Uit cijfers van verzekeraars blijkt dat het aantal ongevallen al jaren toeneemt. Dat hangt ook samen met de explosieve groei van

het gebruik van het vervoersmiddel.

Maar er is echt meer aan de hand, zegt Martijntje Bakker, directeur van expertisecentrum VeiligheidNL. „Fatbike-ongelukken zijn over het algemeen ernstiger dan ongelukken met een normale fiets”, vertelt ze. Wat daarbij een belangrijke rol speelt: fatbikes gaan vaak harder dan normale fietsen, zeker als ze zijn opgevoerd. En dat zie je terug in de letsels. „Slachtoffers hebben vaker ernstig hoofdletsel en hersenletsel. Ook zien we veel verwondingen aan de buik”, zegt Bakker.

Er is nog iets aan de hand met de fatbike: de berijders zijn vaak jong. Erg jong. En kinderen en tieners kunnen niet zo goed omgaan met hoge snelheden, zegt Hans Godefrooij, verkeersveiligheidsexpert bij DTV. „De hersenen van een kind zijn nog in ontwikkeling. Tot je 22ste onderschat je gewoon gevaar. Ik denk niet dat een kind van 12 jaar op een

fiets moet zitten die 30 of 35 kilometer per uur gaat.”

Chinese troep

De fatbike zelf is niet het probleem, benadrukt Godefrooij. Volgens hem wordt er veel over de fatbike gesproken vanuit de onderbuik, niet gebaseerd op onderzoek. „Als de fiets voldoet aan de wet (en dus niet is opgevoerd of een gashendel heeft) is het een prima fiets en misschien wel veiliger dan een normale fiets.”

Maar, zegt hij: „Op het moment dat je te maken hebt met Chinese troep met slechte remmen en hoge snelheden, dan is het gewoon een brommer, maar dan van slechte kwaliteit. Dat maakt ’m heel gevaarlijk. Zeker als je er met z’n tweeën op zit en je je laat afleiden door je telefoon.”

Het hoge aantal jongeren onder de fatbikegewonden zorgt inmiddels voor een alarmerende statistiek: het aandeel 12- tot 17-jarigen met fietslet-

▲ **Ongeval met een fatbike op de Beerseweg.**

“Slachtoffers van fatbike-ongelukken hebben vaker ernstig hoofdletsel en hersenletsel

– Martijntje Bakker, VeiligheidNL

sel op de spoedeisende hulp is de afgelopen tien jaar met maar liefst 40 procent toegenomen.

Dat alles bij elkaar is de reden dat Martijntje Bakker van VeiligheidNL inmiddels pleit voor een leeftijdsgrens voor e-bikes en dus ook fatbikes. Pas vanaf 16 jaar zouden kinderen erop mogen rijden, meent ze. „Ook ik lees de verhalen van ongevallen met een fatbike waarbij mensen overlijden. Ik ben niet zo naïef om te denken dat je alles kunt voorkomen. Maar je kunt het aantal slachtoffers wel omlaag krijgen.”

Ziekenhuis

Al jaren wordt er gesproken over maatregelen om dit te veranderen. Het kabinet werkt op dit moment niet aan een verbod op e-bikes voor kinderen. Wel wordt er gewerkt aan een verplichting om een helm te dragen voor iedereen onder de 18 jaar op een e-bike. Neuroloog Marcel Aries, oprichter van de denktank Artsen voor Veilig Fietsen, ziet graag dat er meer mensen met een helm rijden. Hij ziet dagelijks de gevolgen van fietsongelukken. „De helft van de fietsslachtoffers die ik dit jaar zag op de ic, reed op een e-bike.”

Door de komst van e-bikes, en vooral fatbikes, stijgt het aantal ongevallen. „We willen in Nederland dat het aantal verkeersslachtoffers naar beneden gaat. Maar met dit nieuwe voertuig, de fatbike, gaan we nog meer slachtoffers zien en met name jonge slachtoffers. We lopen qua wetgeving al jaren achter de feiten aan.”

Daarom is Aries voorstander van de fietshelm. „Vrijwel niemand van alle slachtoffers die ik zie, droeg een helm. Eigenlijk zijn we als artsen niet voor een verplichting. Maar er komt een moment dat er zo veel ongelukken zijn, dat je niet anders kunt dan dit gaan verplichten. Kinderen zetten immers niet uit zichzelf een helm op. Maar we moeten ze wel beschermen.”

ARNHEM

Krijgt vrijgesproken Borsato tegel terug in Gelredome?

GelreDome was jarenlang maar wat trots op de mijlpalen die Marco Borsato bereikte in het stadion. Dat veranderde toen hij in opspraak kwam wegens mogelijk seksueel grensoverschrijdend gedrag. Wat gebeurt er nu de zanger is vrijgesproken?

GelreDome verwijderde de tegel voor Borsato’s *Wit Licht*-reeks in 2008 uit de Walk of Fame nadat begin 2022 ophef was ontstaan over mogelijk seksueel grensoverschrijdend gedrag bij tv-talentenjacht *The Voice of Holland*. De plaquette in de gevel die herinnert aan 25 uitverkochte optredens in het stadion werd tijdelijk deels afgeplakt.

Het besluit om de herinneringen aan Borsato’s successen in GelreDome uit te wissen, leidde destijds tot gemengde reacties. In een poll op de site van deze krant oordeelde 58 procent van de stemmers dat de actie te ver ging. De term ‘moderne heksenjacht’ werd gebruikt. ‘Te gek voor woorden dat iemand blijkbaar al veroordeeld is voor de rechter zich erover heeft kunnen buigen’, was een andere reactie.

Justitie besloot in maart 2023 dat Borsato niet zou worden vervolgd in de zaak rond *The Voice*. Hij zou meerdere kandidaten en medewerkers, onder wie minderjarigen, hebben betast. ‘De verklaring van het slachtoffer wordt niet onder-

steund door een tweede bewijsmiddel’, was destijds de uitleg van het Openbaar Ministerie.

Gisterochtend werd bekend dat Borsato ook vrijuit gaat in de ontuchtzaak die heel Nederland de afgelopen weken bezighield. Er is te weinig steunbewijs voor de aanpak van het vermeende slachtoffer, aldus de rechtbank. De raadslieden van de zanger hopen dat hiermee de kous af is, maar justitie kan nog in hoger beroep.

‘Iets te snel gehandeld’

Neemt GelreDome de zanger nu weer op in de Walk of Fame, waar diverse wereldsterren en memorabele voetbalwedstrijden van Vi-

tesse een tegel hebben? „Als Marco Borsato definitief wordt vrijgesproken, zie ik geen reden om dat niet te doen”, reageert Hérald van de Bunt, directeur van het stadion.

“We hebben misschien iets te snel gehandeld

– Hérald van de Bunt, directeur GelreDome

In dat geval kan de originele tegel worden teruggelegd. „Want die hebben we nog”, zegt hij. „We hebben destijds misschien iets te snel

gehandeld”, bekent hij. „Maar we hebben de tegel toen ook vooral verwijderd vanwege alle reacties die we erover kregen.”

De emoties liepen hoog op toen de verdenkingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door Marco Borsato naar buiten kwamen, aldus de GelreDome-directeur. „Er waren mensen die zeiden: ‘Als jullie die tegel niet weghalen, dan doen we het zelf wel.’”

De plaquette voor 25 uitverkochte shows met 800.000 bezoekers in GelreDome is overigens al langere tijd weer in volle glorie te zien.

– Marco Bouman